

Position paper

Aanbevelingen Commissie De Wit en overige financiële wet- en regelgeving

Maart 2011

Het Verbond onderschrijft de aanbevelingen van de Commissie De Wit, maar vindt wel dat moet worden gewaakt voor onbedoelde gevolgen en stapeling van verschillende regelgeving. Vanuit verschillende perspectieven (Solvency II, corporate governance en de interne reorganisatie bij DNB) wordt bijvoorbeeld al gewerkt aan de aanscherping van het toezicht.

Het Verbond vindt het ook van belang dat bij eventuele maatregelen rekening wordt gehouden met het feit dat verzekeraars een ander businessmodel hebben dan banken. Natuurlijk zijn ook zij geraakt door de crisis, maar anders dan banken hebben verzekeraars minder te maken met een systeemrisico.

Het Verbond onderschrijft de noodzaak tot vertrouwensherstel en de rol van de verzekeringssector hierbij. Verzekeraars werken op verschillende terreinen aan een cultuurverandering. Zo is het programma Verzekeraars Vernieuwen gelanceerd, worden de belonings- en Governance Principes geïmplementeerd, wordt de Gedragscode Verzekeraars gewijzigd en heeft het Verbond ingrijpende voorstellen voor een duurzaam intermediair distributiestelsel gedaan. Het Verbond heeft er vertrouwen in dat die maatregelen hun vruchten zullen afwerpen, maar benadrukt wel dat reputatieherstel tijd kost.

In position papers geeft het Verbond van Verzekeraars zijn mening, standpuntbepaling en argumentatie daarbij over een concreet vraagstuk of actuele ontwikkeling op het snijvlak van politiek, samenleving en verzekeringsbedrijfstak.

Gebruik (van delen) van de tekst van het position paper is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

Dit position paper is tevens te vinden op de website van het Verbond van Verzekeraars: www.verzekeraars.nl onder de button 'Publicaties/Downloads/Position papers'.

Meer informatie over de inhoud van dit position paper 'Aanbevelingen Commissie De Wit en overige financiële wet- en regelgeving'
drs. D. Schmitz
telefoon: 070 – 333 86 72
e-mail: d.schmitz@verzekeraars.nl

Dit is een uitgave van het
Verbond van Verzekeraars
Bordewijklaan 2
Postbus 93450
2509 AL DEN HAAG

De financiële crisis heeft een grote impact gehad op de wereldwijde economie. De gevolgen zijn nog steeds merkbaar. Het Verbond van Verzekeraars heeft in 2008 bij het ontwikkelen van een visie op de kredietcrisis onder meer gebruikgemaakt van de expertise van de Boston Consulting Group (BCG). BCG kwam in januari 2009 met een viertal aanbevelingen:

1. Focus op 'bubble management', niet op crisismanagement
2. Focus op risicomanagement (risico-rendementafwegingen)
3. De toezichthouder moet indien nodig activistischer handelen en
4. Waarborgen sterke kapitaalspositie voor Nederlandse werkmaatschappijen

Deze onderwerpen zijn ook geadresseerd bij de ontwikkeling van de nieuwe regelgeving en zelfregulering.

Verzekeraars hebben de afgelopen jaren belangrijke lessen getrokken. Door verzekeraars is enkele jaren geleden het programma VerzekeraarsVernieuwen in het leven geroepen, dat het klantbelang centraal stelt. Er wordt hard gewerkt aan een cultuurverandering binnen de verzekeringssector. Belangrijke zaken daarbij zijn de aanpassing van de belonings- en Governance principes en de Gedragscode Verzekeraars. We hebben bij de vormgeving van onze eigen Governance principes rekening gehouden met de aanbevelingen uit het rapport 'Verloren krediet' van de tijdelijke commissie onderzoek financieel stelsel (Commissie De Wit). De commissie heeft de oorzaken van de turbulente ontwikkelingen in de financiële sector van de afgelopen jaren in beeld gebracht en aanbevelingen geformuleerd voor de verbetering van de regulering van en het toezicht op de financiële sector. Een groot deel van de aanbevelingen is relevant voor verzekeraars. Eind december 2010 heeft het kabinet zijn reactie gegeven op het rapport van de Commissie De Wit. Op 7 maart 2011 zal in de Tweede Kamer een notaoverleg plaatsvinden over de kabinetsreactie op het rapport, gevolgd door een plenaire afronding later die week.

Wetgevende instanties en toezichthouders werken hard aan een aanscherping van de financiële regelgeving en het toezicht op financiële instellingen, met als doel het beperken van de kans op een nieuwe financiële crisis. Om tot goed afgewogen wetgeving te komen vindt het Verbond het van belang dat belanghebbenden betrokken worden bij de ontwikkeling van voorgenomen wet- en regelgeving. We zijn dan ook verheugd dat veel regelgeving op het terrein van de financiële markten openbaar wordt geconsulteerd.

Kernboodschappen

- *Hoewel minder dan andere financiële instellingen, zijn ook verzekeraars geraakt door de kredietcrisis. De gemiddelde solvabiliteit van verzekeraars heeft in 2008 zijn laagste punt in jaren bereikt, maar is steeds ruim boven de wettelijke vereisten gebleven en sindsdien alweer behoorlijk gestegen. Verzekeraars tonen daarmee aan deze economisch uitdagende periode goed te doorstaan.*
- *Verzekeraars hebben een behoorlijke reputatieschade opgelopen. We zijn ons hiervan bewust en nemen onze verantwoordelijkheid door onder meer het uitvoeren van programma's zoals VerzekeraarsVernieuwen en de Governance principes en het doen van ingrijpende voorstellen voor een duurzaam intermediair distributiemodel.*
- *Het is van belang dat Nederland voorzien blijft van een stabiele en sterke verzekeringssector. Een sterke financiële sector is één van de pijlers onder de internationalisering van het Nederlandse bedrijfsleven. Het heeft een positief effect op het economische imago van Nederland en leidt tot werkgelegenheid.*
- *Het Verbond is het op hoofdlijnen eens met de aanbevelingen van Commissie De Wit. Wel moet worden gewaakt voor onbedoelde gevolgen van stapeling van verschillende regelgeving.*
- *De verzekeringssector staat achter het Solvency II-concept. Bij de voortgaande ontwikkeling van Solvency II zijn echter belangrijke issues aan het licht gekomen (volatiliteit, pro-cyclicaliteit) die op een gepaste wijze moeten worden geadresseerd om te voorkomen dat Solvency II onbedoeld negatieve consequenties heeft voor klanten, de verzekeringssector, en de economie in zijn geheel.*

Het Verbond van Verzekeraars presenteert in dit paper zijn visie en standpunten op de voor verzekeraars relevante maatregelen die worden voorgesteld ter voorkoming van een volgende financiële crisis. Daarbij beperken we ons niet tot de aanbevelingen van de Commissie De Wit. We starten met een korte uiteenzetting van het programma VerzekeraarsVernieuwen.

Verzekeraars Vernieuwen

Het vertrouwen in de financiële dienstverlening is de laatste jaren afgenomen, door de financiële crisis en de woekerpolisaffaire. Sinds 2007 onderneemt de verzekeringsbranche diverse activiteiten om het klantbelang centraal te stellen; sinds 2009 zijn deze zichtbaar onder de naam Verzekeraars Vernieuwen. Daarbij worden op brancheniveau prikkels geïnitieerd die borgen dat producten en processen van verzekeraars aansluiten bij de verwachtingen van de klant. Zo is het initiatief genomen voor het Keurmerk Klantgericht Verzekeren en is er een jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek, waarvan de resultaten worden gepubliceerd. Daarnaast is er bindende zelfregulering ontwikkeld voor het afsluiten, verlengen en opzeggen van schadeverzekeringen. Deze regels geven de klant de gewenste vrijheid en stellen hem in staat zijn verantwoordelijkheid te nemen in het keuzeproces. In het kader van transparantie zijn productwijzers en de modellen-De Ruiter opgesteld.

Daarnaast kijken verzekeraars nadrukkelijk welke informatie de klant op welk moment ontvangt en hoe dit verder kan worden verbeterd.

Ook werkt de sector aan een toekomstbestendig en onafhankelijk intermediair distributiemodel, waarin de verzekeraar verantwoordelijk is voor het product en het intermediair voor het advies. De stelselwijziging die het Verbond voorstaat, zorgt ervoor dat de klant daadwerkelijk aan het stuur zit. Verzekeraars hebben geen rol meer in de beloning van het intermediair, waarmee mogelijke perverse prikkels zijn weggenomen, evenals de schijn van belangenverstrengeling. Met het voornemen van minister De Jager om een provisieverbod voor complexe producten per 1 januari 2013 te introduceren is hiermee een behoorlijke stap in de goede richting gezet. Bovendien dragen verzekeraars bij aan het financieel bewustzijn van consumenten door publieksvoorlichting en financiële educatie.

In 2010 is door het Verbond in gesprekken met stakeholders bekeken wat het effect van de inspanningen tot op heden zijn. Gebleken is dat de inspanningen zichtbaar zijn, maar dat het bewijs nog moet volgen. Het Verbond van Verzekeraars werkt daarom samen met de individuele leden aan het zichtbaar maken van de vernieuwing, richting klanten en stakeholders.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond is van mening dat klantbelang een onlosmakelijk deel van de interne processen (waaronder het Product Approval Process; PAP) en de cultuur binnen een verzekeraar moet zijn. Het doorvoeren van een cultuurverandering kost echter tijd. Gelet op alle inspanningen door verzekeraars in het kader van onder meer Verzekeraars Vernieuwen en het implementeren van de Governance principes (Code verzekeraars) heeft het Verbond er vertrouwen in dat dit gaat lukken.

De klant heeft een keuzevrijheid voor producten en is daarbij zelf ook verantwoordelijk voor de keuze die hij maakt. Het is de taak van verzekeraars ervoor te zorgen dat de verwachtingen die de verzekeraar creëert aansluiten bij die van de klant. In de visie van het Verbond heeft het intermediair daarbij de taak de klant op basis van de persoonlijke financiële situatie zo goed mogelijk te informeren en te adviseren.

Commissie De Wit en andere relevante wet- en regelgeving

Hieronder wordt ingegaan op de aanbevelingen van Commissie De Wit en de overige ontwikkelingen in het kader van de financiële crisis die voor verzekeraars relevant zijn. Aangegeven wordt welke maatregelen verzekeraars in dit kader reeds hebben genomen en/of welke positie verzekeraars innemen ten opzichte van deze ontwikkelingen.

Gedrag- en beloningscode

Sinds het ontstaan van de financiële crisis is er in de samenleving en de politiek veel aandacht voor het beloningsbeleid en de gedragscodes van financiële instellingen. De financiële sector heeft in reactie op de crisis zelf maatregelen getroffen die door het kabinet zijn ondersteund.

Op 15 december 2010 heeft de Algemene Ledenvergadering van het Verbond ingestemd met de Governance principes. De Governance principes – met als uitgangspunt het 'pas toe of leg uit'-principe – bevatten principes ten aanzien van Corporate governance, risicomanagement, audit en beloningen. Verzekeraars zijn – ondersteund door het Verbond – voortvarend aan de slag gegaan met de implementatie.

In de Governance principes is vastgelegd dat een verzekeraar een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid voert dat in lijn is met zijn strategie en risicobereidheid, doelstellingen en waarden, waarbij rekening wordt gehouden met de langetermijnbelangen van de verzekeraar, de relevante internationale context en het maatschappelijk draagvlak.

Daarnaast hebben DNB en de AFM de wettelijke bevoegdheid om toezicht te houden op het beloningsbeleid van onder meer verzekeraars. Deze bevoegdheid is door DNB verder uitgewerkt in een beleidsregel. Dit vernieuwde beloningsbeleid is per 1 januari 2011 ingegaan en is gericht op het voorkomen van ongewenste prikkels bij beloning naast de principes omschreven in de Governance principes. Nederland kent door dit uitgebreide beloningsraamwerk in vergelijking met andere (Europese) landen een verregaand beloningsbeleid (o.a. langetermijnuitbetaling van beloning, een claw back instrument en het maximaliseren van de variabele beloning van de *executive board* tot maximaal 100% van het vaste inkomen). In dit verband geldt wel dat de concurrentiepositie van Nederlandse instellingen die in het buitenland opereren, niet uit het oog mag worden verloren.

Standpunt van het Verbond

Met het inwerking treden van de Governance principes en implementatie en toepassing daarvan door de bij het Verbond aangesloten verzekeraars, werkt de sector hard aan het herstellen van het vertrouwen in de financiële sector. Het implementeren en toepassen van de Governance principes kost tijd. Het Verbond roept de politiek dan ook op verzekeraars de tijd te gunnen de principes te implementeren.

Het Verbond van Verzekeraars onderschrijft het belang van een beheerst beloningsbeleid. Dit komt onder meer tot uiting in de Governance principes. Hiermee committeert de verzekeringssector zich, in lijn met de aanbevelingen van Commissie De Wit, aan principes die overeenkomen met de beloningsprincipes uit de Code Banken.

Iedere verzekeraar zal transparant rapporteren over de wijze waarop hij deze principes heeft toegepast. De naleving van de principes zal jaarlijks worden gemonitord door een aan te wijzen onafhankelijke instantie.

Toezicht

Binnen Europa wordt het toezicht aangescherpt door de oprichting van drie Europese toezichtautoriteiten, die zich in navolging op de lokale toezichthouders bezighouden met het micro-prudentiële toezicht. Dit is onder meer de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA). Ook wordt een nieuwe macroprudentiële toezichthouder opgericht: het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB). Daarnaast wordt op Europees vlak gewerkt aan een kader voor beheersing van systeemrisico's in de financiële sector.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond is voorstander van de versterking en betere coördinatie van het Europees toezicht, omdat dit het level playing field bevordert. Een andere inrichting van het toezicht mag echter niet leiden tot onnodige administratieve lasten of onbedoelde stapeling van regulering. Nieuwe regelgeving moet goed op elkaar aansluiten en niet tegenstrijdig zijn. Een ander punt van aandacht is de aansluiting van het Europese toezichtstelsel (drie sectorale toezichthouders) op het Nederlandse toezichtstelsel (prudentiële toezichthouder, DNB en gedragstoezichthouder AFM).

Binnen Nederland wordt gewerkt aan versterking van het toezicht, zoals de versterking van de interventieladder en de uitbreiding van het toezicht- en interventie-instrumentarium. Het kabinet, Commissie De Wit en Commissie Scheltema willen graag dat een interventieladder naar Canadees voorbeeld van vijf opeenvolgende fasen wordt ontwikkeld op basis van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. Hierbij wordt gedacht aan de volgende fasen: regulier toezicht, verscherpt toezicht, corrigerende maatregelen door instellingen, corrigerende maatregelen door autoriteiten en ten slotte faillissement/afwikkeling.

Standpunt van het Verbond

De huidige verzekeringsrichtlijnen en de Solvency II-richtlijn kennen al een interventieladder. Het nieuwe wetsvoorstel zal hierop moeten aansluiten en toegevoegde waarde moeten hebben ten opzichte van het huidige instrumentarium. Ook wijst het Verbond op de initiatieven van de Europese Commissie op dit gebied. Het Verbond geeft er de voorkeur aan om het Europese raamwerk als uitgangspunt te nemen voor het wetsvoorstel. Het Verbond wacht de consultatie rondom het wetsvoorstel ter versterking van het raamwerk voor crisismanagement inclusief interventieladder af om gericht commentaar te kunnen geven.

Daarnaast voert DNB momenteel een cultuurveranderingstraject binnen haar organisatie door. Speerpunten hierbij zijn het vaker hanteren van een instellingsoverschrijdend perspectief, in aanvulling op de meer traditionele aanpak, en het sneller uitvoering geven aan risicomitigerende acties. Het toezicht wordt indringender en vasthoudender. DNB gaat onderscheid maken tussen

preventief toezicht en interventie en er komt meer aandacht voor intern risicomanagement en voor de kwaliteitsbewaking.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond is voorstander van risicogebaseerd toezicht. Voorkomen moet worden dat het toezicht zich te veel richt op details, waardoor toezichthouders niet het juiste inzicht krijgen.

Toezichthouders moeten terughoudend zijn met het gebruik maken van 'naming & shaming' in verband met de stabiliteit van het financiële systeem en het algemene vertrouwen in financiële instellingen. In de belangenafweging moet de (imago)schade die aan de betreffende financiële instelling en de sector kan worden toegebracht, worden afgewogen tegen het consumentenbelang. Om risicomangers bij verzekeraars te ondersteunen worden er door het Verbond praktische bijeenkomsten georganiseerd (riskmanagement platform) om ervaringen te delen en kennis over te dragen.

Geheimhouding en transparantie toezichthouders

In de Visie 'Toezicht op Afstand' van de Minister van Financiën wordt aangegeven dat de minister overweegt om, met name naar aanleiding van de rapportage van de Commissie Scheltema over DSB, de Wft uit te breiden ten aanzien van de informatieverstrekking door de minister aan het parlement over gefailleerde ondernemingen. Meer in het algemeen erkent de minister de spanning tussen gewenste transparantie en geheimhoudingsbepalingen onder de financiële toezichtwetgeving. Bovendien heeft de minister aangegeven dat hij binnen Europa een debat over versoepeling van het Europese geheimhoudingsregime zal starten.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond is van mening dat geheimhouding door toezichthouders een cruciaal onderdeel is van een effectief toezicht. Geheimhouding van toezichtinformatie garandeert dat de toezichthouder de juiste informatie krijgt om het toezicht op te kunnen baseren. Dit is ook op Europees niveau erkend en vastgelegd. Mede vanwege de geldende geheimhoudingsbepalingen zijn instellingen bereid om informatie met toezichthouders te delen, die ofwel noodzakelijk ofwel nuttig is in het kader van het toezicht. Geheimhouding draagt in die zin ook bij aan een goede en open verstandhouding tussen instelling en toezichthouder. Indien geheimhouding niet meer in alle gevallen vanzelfsprekend is, kan dit afbreuk doen aan deze verstandhouding en uiteindelijk aan een effectief toezicht.

Er moet daarom zeer terughoudend met uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht worden omgegaan. Dit geldt ook voor het door DNB verstrekken van toezichtinformatie over gefailleerde instellingen. Verstrekking van deze informatie zou alleen mogen worden toegestaan wanneer voldoende recht wordt gedaan aan de rechtmatige belangen van diegenen die bij de gefailleerde onderneming betrokken zijn (geweest), zodat onnodige schade bij hen wordt voorkomen.

Solvency II: kapitaalseisen en risicomanagement

Solvency II gaat uit van een economische en risicogebaseerde benadering, waarbij zowel de bezittingen als de verplichtingen worden gewaardeerd op marktwaarde. In tegenstelling tot de huidige regelgeving moeten alle relevante risico's worden meegenomen. Zoals Commissie De Wit aanbeveelt, wordt bij het risicomanagement onder Solvency II gebruikgemaakt van zowel kwantitatieve als kwalitatieve analyses. Dit zal ertoe leiden dat kapitaalvereisten meer worden gebaseerd op de daadwerkelijke risico's van een verzekeringsportefeuille. Door aangescherpte solvabiliteitsregels ontstaat een betere bescherming van de klant. Het kabinet vindt adequate risicobeheersing in de gehele financiële sector van groot belang en staat positief tegenover de aanscherping van de aandacht voor risicomanagement in wet- en regelgeving, zoals Solvency II.

Standpunt van het Verbond

De verzekeringssector staat achter het Solvency II-concept. We ondersteunen de ontwikkeling van gepaste wettelijke standaarden die zijn gebaseerd op het economische principe. De verdere ontwikkeling van Solvency II heeft echter aangetoond dat dit principe gepaard gaat met een toegenomen volatiliteit, leidend tot procyclische effecten met (onbedoelde) negatieve consequenties voor de klant, de verzekeringssector en de economie in zijn geheel. Het is essentieel dat de beschikbare mitigerende maatregelen in Solvency II worden verankerd om de impact hiervan te beperken. Daarnaast is het van belang om op gepaste terreinen overgangsmatregelen toe te staan om implementatie van Solvency II 'vloeiender' te laten verlopen.

Voor buiten Europa opererende verzekeringsgroepen is het internationaal level playing field van belang, zeker als de solvabiliteits-eisen van de Europese 'moeder' strenger zijn dan die van de buitenlandse 'dochter'.

Verder is het van belang dat wordt gelet op de administratieve lasten van de regelgeving. Met name kleinere verzekeraars zullen door te hoge uitvoeringslasten in combinatie met beperkte diversificatiemogelijkheden mogelijk gedwongen worden te fuseren met andere verzekeraars (consolidatie). Dit leidt tot een verschraving van de verzekeringsmarkt.

Pensioenen

Nederland kent verschillen in producten en risicoprofielen tussen pensioenfondsen en verzekeraars. Pensioenfondsen voeren vaker pensioenregelingen uit met voorwaardelijke elementen. Ook beschikken zij in tegenstelling tot verzekeraars over financiële mechanismen om (dreigende) tekorten en overschotten direct door te vertalen naar een tussentijdse wijziging van rechten en verplichtingen van belanghebbenden bij een fonds.

Standpunt van het Verbond

De mate van bescherming van een pensioenregeling zou leidend moeten zijn voor het solvabiliteitsregime en niet de rechtspersoon van de uitvoerder (verzekeraar of pensioenfonds).

Verslaggevingsregels

In 2010 hebben de International Accounting Standards Board (IASB) en de Financial Accounting Standards Board (FASB) voorstellen gedaan voor de aanscherping van de verslaggevingsregels voor verzekeringscontracten. Hiermee worden de gehanteerde waarderingsgrondslagen meer op één lijn gebracht, wat zal leiden tot een betere vergelijkbaarheid van de (internationale) verzekeringssector. Beleggers en analisten zullen hierdoor een beter inzicht krijgen in de bedrijfsresultaten van een verzekeraar. De toegenomen transparantie zou bovendien kunnen bijdragen aan het herstel van het vertrouwen in de sector.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond spoort de IASB en de FASB aan om gezamenlijk tot één wereldwijde standaard voor verzekeringscontracten te komen. Bovendien pleit het Verbond ervoor de verschillen tussen de toezichtregelgeving (Solvency II) en verslaggevingsregels zoveel mogelijk te mitigeren. Hierdoor worden de administratieve lasten beperkt en wordt het voor gebruikers en andere stakeholders eenvoudiger om de cijfers te interpreteren. Bovendien moet in ogenschouw worden genomen dat verzekeraars, die meer dan andere sectoren te maken hebben met een langetermijnbedrijfsmodel, de eerste sector is die volledig overgaat op de marktwaarde benadering, hetgeen een grote(re) mate van volatiliteit met zich meebrengt. Zeker met de recente crisis, de daarmee gepaard gaande lage rentestand en de toegenomen levensverwachting in ogenschouw nemend, kan worden gesteld dat dit niet het meest gelukkige moment is om een dergelijke overstap te maken. Een goede transitie is daarom wenselijk. Vanwege het langetermijnbusinessmodel van verzekeraars is een goede match tussen bezittingen en verplichtingen van groot belang. We pleiten dan ook voor eenzelfde implementatiedatum voor de twee nieuwe verslaggevingstandaarden (IFRS 4, fase 2 met betrekking tot verzekeringscontracten en IFRS 9 met betrekking tot financiële instrumenten). Vanwege de grote impact pleiten wij ervoor de overgang niet eerder te laten plaatsvinden dan 1 januari 2015.

Governance

Commissie De Wit heeft veel aandacht geschonken aan enkele governance vraagstukken zoals de versterking van de kwaliteit van de raad van commissarissen. Het kabinet heeft besloten dat de deskundigheidstoetsing van commissarissen van financiële ondernemingen wettelijk wordt verankerd. Verder bestaat het voornemen om de deskundigheids- en betrouwbaarheidstoets voor bestuurders en commissarissen te vervangen door één geïntegreerde geschiktheidstoets. Uit de kabinetsvisie 'Toezicht op afstand' volgt verder dat zowel de vergunningverlenende als niet-vergunningverlenende toezichthouder tot hetzelfde oordeel moeten komen ten aanzien van de vraag of in een concreet geval een bestuurder betrouwbaar en geschikt is.

Binnen het Verbond zijn eind 2010 Governance principes vastgesteld, met als uitgangspunt het 'pas toe of leg uit'-principe, ten aanzien van Corporate governance, risicomanagement, audit en beloningen.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond vindt het goed dat er veel aandacht is voor governance, maar is tevens van mening dat er grote verschillen zijn tussen de Europese landen en dat in Nederland op het gebied van Corporate governance inmiddels al veel in gang is gezet. Voorbeelden hiervan zijn de Nederlandse Corporate Governance Code, de Wft, de Code Banken, de Governance principes van verzekeraars en het

toezicht door DNB en de AFM op integere en beheerste bedrijfsvoering (waaronder beloningsbeleid). We zijn van mening dat met het bestaande en aankomende pallet aan Corporate governance gerelateerde wetgeving (zoals Solvency II en het groenboek van de Europese Commissie over Corporate governance en beloningsbeleid) en zelfregulering geen nadere maatregelen nodig zijn. Tot slot vinden we dat initiatieven tot zelfregulering een kans moeten krijgen zodat de sector zelf zijn verantwoordelijkheid kan nemen.

Stabiliteit van het financiële stelsel

In oktober 2010 heeft de Europese Commissie (EC) plannen gepresenteerd voor een nieuw EU-kader voor crisisbeheersing in de financiële sector. Dit moet leiden tot een wetgevingsvoorstel in het voorjaar van 2011. Uitgangspunt is het voorkomen van een nieuwe financiële crisis. Autoriteiten zullen worden toegerust met instrumenten en bevoegdheden om een crisis zo vroeg mogelijk aan te pakken. Om dit te realiseren wordt gewerkt met drie pijlers. De eerste pijler gaat in op preventie van financiële problemen, zoals versterking van het toezicht en het formaliseren van herstel en afwikkelingsplannen. De tweede pijler behandelt de vroegtijdige interventie, bijvoorbeeld het uitbreiden van de bevoegdheden van toezichthouders. De derde pijler omvat afwikkelingsinstrumenten, zoals de bevoegdheid om een noodlijdende onderneming door een gezonde instelling te laten overnemen, waardoor de continuïteit van essentiële onderdelen wordt gegarandeerd.

Tevens bekijkt de EC de mogelijkheid om schulden af te schrijven indien de afwikkelingsinstrumenten eventueel tekortschieten. De kosten van de afwikkeling moeten in principe door de aandeelhouders en de crediteuren worden gedragen. Inmiddels is door de EC een consultatie gestart over het interventie- en crisisinstrumentarium voor banken (en mogelijk beleggingsondernemingen). Een consultatie voor verzekeraars volgt waarschijnlijk eind 2011.

De Financial Stability Board (FSB) is bezig met het opstellen van een beleidskader om moral hazard te reduceren bij systeemrelevante financiële instellingen (Systemically Important Financial Institutions of SIFI's). Onder SIFI wordt verstaan: financiële instellingen die, wanneer zij in financiële problemen verkeren, schade berokkenen aan het financiële systeem en economische activiteiten. In de visie van de FSB zijn omvang, complexiteit of onderlinge verwevenheid de onderscheidende factoren en kunnen zowel banken als verzekeraars systeemrelevant zijn. Daarnaast wordt een onderscheid gemaakt tussen nationale, regionale (lees: Europese) en internationale systeemrelevante financiële instellingen (zogenaamde global SIFI's of G-SIFI's). Deze laatste groep wordt medio 2011 geïdentificeerd.

Voor het identificeren van systeemrelevante verzekeraars is de International Association of Insurance Supervisors (IAIS) momenteel bezig criteria op te stellen. De voor banken opgestelde criteria zijn, vanwege het verschil in businessmodel, ongeschikt. Voor verzekeraars die aan de hand van deze sectorspecifieke criteria uiteindelijk systeemrelevant zullen worden bevonden, zal een pallet aan additionele maatregelen (kunnen) gaan gelden (versterkt toezicht, additionele kapitaalseisen, etc.).

Standpunt van het Verbond

Het Verbond van Verzekeraars vindt de aandacht voor de stabiliteit van het financiële systeem een goede zaak en ondersteunt de maatregelen die worden genomen op het gebied van preventie en vroegtijdige interventie. Hierdoor kunnen toezichthouders eerder ingrijpen, mocht daar aanleiding toe zijn. Het nemen van tijdige maatregelen is cruciaal voor een gezonde verzekeringssector. Dit helpt het vertrouwen in de sector te versterken.

Wij vinden het geen goed idee om het aan toezichthouders over te laten om te bepalen hoe en wanneer de schulden van een in problemen verkerende financiële instelling worden geherstructureerd. Wij vinden dat er van tevoren duidelijke afspraken moeten worden gemaakt, zodat obligatiehouders (enige mate van) zekerheid krijgen van het moment en de manier waarop schulden worden afgestempeld.

Vanuit verschillende andere perspectieven (bijvoorbeeld Solvency II en corporate governance en de interne reorganisatie bij DNB) wordt gewerkt aan de aanscherping van het toezicht. Er moet worden gewaakt voor onnodige en verwarrende stapeling van maatregelen.

Door de mondiale en Europese verwevenheid van de financiële sector is het waarborgen van de financiële stabiliteit van het Nederlandse stelsel bovendien het beste gediend bij een mondiale en Europese aanpak van de regulering, omdat hiermee het 'level playing field' het beste wordt geborgd.

De kernactiviteiten van het verzekeringsbedrijf vormen nauwelijks een systeemrisico en zijn minder systeemrelevant dan bijvoorbeeld activiteiten van banken.

Verzekeringsgarantiestelsel

Medio 2010 heeft de Europese Commissie haar plannen gepresenteerd voor de ontwikkeling van een verzekeringsgarantiestelsel (IGS). De plannen komen grofweg neer op het volgende. Iedere lidstaat moet een IGS invoeren. Uitgangspunt is het *home country principle*¹. Het garantiestelsel moet volgens de plannen gaan gelden voor levens- en schadeverzekeringen (m.u.v. motorschade, pensioenfondsen en herverzekeringen) en voor natuurlijke personen en een selecte groep rechtspersonen. Er is verder sprake van ex-ante financiering in combinatie met ex-post wanneer een fonds onvoldoende groot is. Het huidige voorstel van de EC spreekt van een fonds van 1,2% van bruto premies, op te bouwen in tien jaar. Door middel van dit fonds moeten polishouders worden gecompenseerd voor verliezen van insolvente verzekeraars.

Een rapporteur van het Europees Parlement heeft onlangs een eigen IGS-voorstel opgesteld. Dit voorstel is minder vergaand dan het voorstel van de EC, maar neemt toch grote delen ervan over. In juni 2011 zal door het Europees Parlement worden gestemd over het IGS-voorstel. In juli zal de EC starten met het wetgevingstraject.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond van Verzekeraars verwelkomt het initiatief van de Europese Commissie om consumenten te beschermen, maar twijfelt of het Commissievoorstel het beste is voor consumenten. De maatregelen in het kader van Solvency II en de nieuwe toezichtstructuur leiden al tot een adequate bescherming van de verzekeringnemer. Ons lijkt het dan ook niet nodig om extra maatregelen te nemen.

Nederland kent momenteel al de Opvangregeling Leven, die ervoor zorgt dat levensverzekeringen kunnen worden voortgezet, als een verzekeraar failliet dreigt te gaan. Een opvangregeling voorziet niet in een garantie ten opzichte van de individuele polishouders, maar heeft als oogmerk de continuïteit van een verzekeraar te borgen. De opvangregeling betreft een voorschot van de verzekeringsbedrijfstaking aan een verzekeraar, dat moet worden terugbetaald indien de verzekeraar weer in staat is om op eigen benen te staan. Op deze manier blijven de rechten van polishouder onverkort gehandhaafd. Het moreel risico van een opvangregeling is kleiner dan bij een garantieregeling omdat een verzekeraar, die onvoldoende presteert, structureel (een deel van) zijn portefeuille kwijtraakt. Binnen het Verbond wordt momenteel gewerkt aan een robuustere vormgeving van de Opvangregeling Leven. Het Verbond wil de huidige reikwijdte van de opvangregeling behouden, dat wil zeggen voor levensverzekeringen, maar onderzoekt ook welke verbeteringen er mogelijk zijn ten aanzien van schadeverzekeraars.

Mocht de Europese politieke besluitvorming ertoe leiden dat er in ieder land een garantiestelsel moet worden ingevoerd, dan wil het Verbond dat de beslissingsbevoegdheid over belangrijke ontwerpopties van het garantiestelsel (zoals de precieze vormgeving en de financiering van de regeling) bij de lidstaten ligt. De IGS-plannen van de EC zijn gebaseerd op het depositogarantiestelsel (DGS). Er dient meer rekening te worden gehouden met de verschillen tussen de bancaire en de verzekeringssector. Beide businessmodellen verschillen te zeer om eenzelfde systeem te hanteren. In de bancaire sector ligt een ex-ante systeem bijvoorbeeld meer voor de hand dan bij verzekeraars vanwege de snellere opvraagbaarheid van gelden.

Bankentax en belasting voor financiële instellingen

Binnen de EU wordt gekeken naar mogelijkheden om van banken een bijdrage te ontvangen als vergoeding van kosten die gemaakt zijn om de banken te redden. Tevens wordt gezocht naar instrumenten om excessief risicogedrag van financiële instellingen in te dammen. In dit kader worden momenteel twee soorten belastingen geanalyseerd: de financiële transactiebelasting (FTT) en de financiële activiteitenbelasting (FAT). De EC komt tot de conclusie dat de eerste vorm redelijk eenvoudig kan worden ontlopen door verplaatsing van transacties en dat deze enkel goed kan functioneren als deze mondiaal wordt ingevoerd. Het voorstel om een dergelijke belasting in te voeren, stuitte op tegenstand binnen de G20. Ten aanzien van de FAT zal de EC in de zomer van 2011 met een voorstel komen. De FAT zou mogelijk in plaats komen van de BTW-heffing, waarvoor een vrijstelling geldt in de *financiële sector*.

¹ Polissen van verzekeraars in Nederland en van dependances van Nederlandse verzekeraars in andere EU-lidstaten worden gedekt.

Standpunt van het Verbond

Verzekeraars dragen, in tegenstelling tot andere delen van de financiële sector, momenteel al assurantiebelasting af, waarvan het percentage onlangs is verhoogd. Wij zien op dit vlak dan ook een risico in opeenstapeling van regelgevingsinitiatieven (zoals toezicht, Solvency II en IGS). Het Verbond vindt het behoud van een internationaal level playing field van cruciaal belang. Bovendien bestaat de kans dat de belastingen worden doorberekend aan de consument, waardoor klanten (gedeeltelijk) de prijs van de crisis betalen. Als er belastingmaatregelen worden genomen, dan moeten deze gelden voor een zo groot mogelijk aantal landen; bij voorkeur wereldwijd, omdat de concurrentiepositie van de Europese financiële sector verslechtert ten opzichte van die in andere werelddelen, doch minimaal op Europees niveau. Zelfs in dit laatste geval moet in ogenschouw worden genomen dat de concurrentiepositie van de Europese financiële sector verslechtert ten opzichte van die in andere werelddelen.

Staatssteun

Tijdens de financiële crisis hebben enkele financiële instellingen, waaronder enkele verzekeraars, kapitaalsinjecties ontvangen van de Nederlandse overheid. Een deel van deze steun is inmiddels, met inbegrip van een rentevergoeding terugbetaald. De overheid heeft in januari 2011 haar plannen gepresenteerd ten aanzien van de exit strategieën van staatsparticipaties. Hoewel de Nederlandse Staat alle opties openhoudt, gaan voor ABN AMRO en ASR Nederland de gedachten in eerste instantie uit naar een beursgang. Voor de belangen in AEGON, ING en SNS REAAL ligt het initiatief bij de instellingen zelf, maar de overheid streeft ernaar een belangrijk deel van de oorspronkelijke investering binnen een jaar te beëindigen.

Standpunt van het Verbond

Het Verbond is van mening dat overheidsingrijpen in de financiële sector niet moet leiden tot marktverstoringen. Het is essentieel dat is toegezien op het level playing field tussen verzekeraars onderling (met en zonder staatssteun) om oneerlijke concurrentie te voorkomen.